

Dosarul nr. 3ra-950/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Sandu)

Instanța de Apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, V. Mihaila și A. Minciuna)

ÎNCHEIERE

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinînd admisibilitatea recursului declarat de către Isac Natalia, Peșehonova Pelagheia, Peșehonov Victor și Peșehonova Natalia,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Isac Natalia împotriva Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale, intervenienți accesorii Peșehonova Pelagheia, Peșehonov Victor, Peșehonova Natalia cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 21 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Isac Natalia, Peșehonova Pelagheia, Peșehonov Victor, Peșehonova Natalia, fiind menținută hotărârea din 8 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 9 noiembrie 2016, Isac Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale, intervenienți accesorii Peșehonova Pelagheia, Peșehonov Victor, Peșehonova Natalia cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea pretențiilor reclamanta a indicat că apartamentul nr. 262 din str. M. Sadoveanu, nr. 4/1, mun. Chișinău a fost privatizat prin hotărârea Comisiei pentru privatizarea fondului de locuințe din municipiul Chișinău nr. 481 din 13 februarie 2003.

La privatizare au participat Peșehonova Pelagheia, Peșehonov Victor, Peșehonova Natalia și Peșehonov Serghei, în proporție de $\frac{1}{4}$ cotă parte pentru fiecare.

Isac Natalia a menționat că este fiica pârâtei Peșehonova Pelagheia, iar Peșehonov Victor și Peșehonov Serghei sunt frații ei, iar ultimul a decedat la 25 august 2008.

Din momentul primirii apartamentului nominalizat, a domiciliat în acesta și a fost inclusă în ordinul de repartiție. În legătură cu faptul că în anul 1988 s-a căsătorit cu Isac Iurie, a trecut să domicilieze cu soțul în apartamentul părinților lui, radiindu-și viza de domiciliu din ap. 262 din str. M. Sadoveanu, nr. 4/1, mun. Chișinău.

În anul 1989 reclamanta împreună cu soțul și copiii au revenit cu traiul în ap. 262 din str. M. Sadoveanu, nr. 4/1, mun. Chișinău.

A mai precizat reclamanta că până în anul 2003, permanent a domiciliat în ap. 262 din str. M. Sadoveanu, nr. 4/1, mun. Chișinău, însă chestiunea cu privire la înregistrarea vizei de domiciliu în apartamentul în litigiu nu s-a soluționat.

În anul 2003, mama sa și frații ei au început să-i creeze obstacole în domicilierea în apartamentul respectiv, ceea ce a dus la înaintarea de către ea a unei acțiuni în judecată privind înlăturarea obstacolelor la folosirea apartamentului.

Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău din 7 aprilie 2003, a fost recunoscut dreptul reclamantei la folosirea încăperii din ap. 262 din str. M. Sadoveanu, 4/1, mun. Chișinău, iar părțile au fost obligați să nu-i creeze obstacole la folosirea acestei încăperi.

Isac Natalia a specificat că a convenit cu mama sa, fratele și nepoata să privatizeze apartamentul în cauză, însă au constatat că deja există o hotărâre a Comisiei pentru privatizarea fondului de locuințe din municipiul Chișinău, cu privire la privatizarea ap. nr. 262 din str. M. Sadoveanu, nr. 4/1, mun. Chișinău, hotărâre despre care ea nu a cunoscut.

Consideră reclamanta că hotărârea Comisiei pentru privatizarea fondului de locuințe din municipiul Chișinău nr. 481 din 13 februarie 2003 este ilegală, deoarece, actele prezentate la privatizare au fost transmise Comisiei de privatizare fără a ține cont de faptul că ea domicilia în apartament în calitate de membru al familiei, circumstanțe care au fost ascunse intenționat de mama și frații ei.

S-a mai invocat că la moment ea cu mama sa, dar și restul membrilor familiei care au reședința în apartament, sunt în relațiile bune, însă nu pot înregistra contractul în baza hotărârii nominalizate, deoarece unul din participanții la privatizare a decedat. Nici fiica acestuia și nici mama lui nu pot primi succesiunea deoarece nu pot înregistra contractul de privatizare la organele abilitate.

La 18 aprilie 2016, Isac Natalia s-a adresat Comisiei pentru privatizarea fondului de locuințe din municipiul Chișinău, însă la 4 mai 2016 a primit refuz în satisfacerea cererii depuse.

La 3 octombrie 2016 s-a adresat Consiliului municipal Chișinău, însă la fel a primit refuz în satisfacerea cererii.

Solicită Isac Natalia anularea hotărârii nr. 481 din 13 februarie 2003 a Comisiei pentru privatizarea fondului de locuințe din municipiul Chișinău în partea privatizării apartamentului nr. 262 din str. M. Sadoveanu, nr. 4/1, mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 8 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă ca tardivă, cererea de chemare în judecată depusă de către Isac Natalia împotriva Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale, intervenienți accesorii Peșhonova Pelagheia, Peșhonov Victor, Peșhonova Natalia cu privire la anularea actului administrativ (f.d. 114, 120-124).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 18 august 2017, Isac Natalia, Peșhonova Pelagheia, Peșhonov Victor, Peșhonova Natalia au contestat-o cu apel, solicitând, casarea hotărârii din 8 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 21 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Isac Natalia, Peșhonova Pelagheia, Peșhonov Victor, Peșhonova Natalia, fiind menținută hotărârea din 8 august 2017 a Judecătoriei

Chișinău, sediul Centru (f.d. 160, 161-164).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță nu a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și incorect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptînd o hotărîre neîntemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 11 mai 2018 (f.d. 184) Isac Natalia, Peșehonova Pelagheia, Peșehonov Victor și Peșehonova Natalia au contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului s-a invocat că atît instanța de apel, cît și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind încălcate normele de drept procedural.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că prin scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2018, în adresa părților a fost expediată copia deciziei instanței de apel (f.d. 165), însă la dosar nu sunt atașate probe care ar certifica data recepționării de către recurenți a copiei deciziei recurate.

Prin urmare, Colegiul consideră că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

La 18 iunie 2018, în adresa intimatei a fost expediată copia recursului, iar la 10 iulie 2018, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința prin care intimata a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Examinînd temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificînd încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și avînd în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Benjamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, parag. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, parag. 35; *Miessen*, *ibidem*, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenții Isac Natalia, Peșehonova Pelagheia, Peșehonov Victor și Peșehonova Natalia au criticat decizia Curții de Apel Chișinău

din 21 martie 2018 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, în special asupra condițiilor prelevării apelor uzate.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile recurenților Isac Natalia, Peșehonova Pelagheia, Peșehonov Victor și Peșehonova Natalia nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyanyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Isac Natalia, Peșehonova Pelagheia, Peșehonov Victor și Peșehonova Natalia nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptate spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
dispune

Recursul declarat de către Isac Natalia, Peșhonova Pelagheia, Peșhonov Victor și Peșhonova Natalia se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Iuliana Oprea